

عنوان مقاله:

انسان شناسی فرهنگی نظام زندگی شبانی در سه خشتی های کرمانجی خراسان شمالی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات فرهنگی اجتماعی خراسان، دوره 17، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 36

نویسندگان:

فاطمه زمانی - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه کوثر بجنورد

مژگان میرحسینی - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه کوثر بجنورد

خلاصه مقاله:

انسان شناسی فرهنگی به ارتباط فرهنگ با نظام های مختلف یک جامعه همانند سیاست، آیین و رسوم مذهبی، باورهای عامه، نظام طبقاتی، تمایزات جنسیتی و غیره می پردازد. سه خشتی های کرمانجی یکی از قالب های شعری ادبیات عامه خراسان شمالی است که به گویش کرمانجی سروده می شود. این قالب شعری از گذشته تاکنون محمل اندیشه ها، باورها، آیین و رسوم سراینده گانش بوده است؛ از این رو در مقاله حاضر با روش توصیفی تحلیلی بر پایه نظریه انسان شناسی فرهنگی، کاربردی ساختاری، درصد پاسخ دادن بدین پرسش است که نظم پدیداری و اعتقادی فرهنگ در سه خشتی های کرمانجی کدام است و ساختار و کارکرد هر یک از آن ها چگونه قابل تحلیل و واکاوی است. بدین منظور با استناد به منابع کتابخانه ای ۱۰۰۰ نمونه سه خشتی، گزینش و پربسامدترین نمونه های فرهنگی استخراج و سپس تحلیل شده است. نتیجه این بررسی نشان می دهد نظام خانوادگی کرمانج ها مبتنی بر خانواده گسترده و پدرتبار است. الگوی ازدواج در بین آنان درون همسری و به ندرت در خانواده های ثروتمند به صورت چند همسری است. همچنین جنسیت بر نوع وظایف افراد خانواده تاثیرگذار است مردان وظیفه حفاظت از زنان و کودکان و احشام را داشتند و زنان وظیفه تهیه محصولات دامی، پخت غذا و آوردن آب از چشمه، بافندگی و غیره داشتند. تحلیل نظم اعتقادی فرهنگ (باورها، عقاید و مذهب) در سه خشتی ها نشان می دهد که علاوه بر پذیرش مذهب تشیع، برخی از باورهای کهن، مانند اعتقاد به سحر و جادو و وجود حیوانات و گیاهان توتمی (شتر و میش سفید، گل محمدی و لاله) در بین ایشان تداوم یافته است. انواع پوشش های یاد شده در این اشعار مانند شلیوار، پیراهن و روسری، متناسب با اعتقادات مذهبی و نیز حاکی از مبادلات تجاری کرمانج های خراسان با اقوام و مناطق دیگر ایران است. بازی های یاد شده در سه خشتی ها مانند اسب دوانی و پشم ریزی، دلالت بر تاثیر شرایط زیست بومی و جنسیت بر آن دارد.

کلمات کلیدی:

سه خشتی، زندگی شبانی، نظام خانواده، آیین و رسوم، باورهای عامه، انسان شناسی فرهنگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1722119>

